

Forfatter: Lange, Julius Henrik

Titel: BREV TIL: Brandes, Georg FRA: Lange, Julius Henrik (1870-11-11)

Citation: Lange, Julius Henrik: "BREV TIL: Brandes, Georg FRA: Lange, Julius Henrik (1870-11-11)", i *Julius Lange - breve fra hans ungdom*, Nordiske, s. 200. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002252486-000-shoot-L0022524860000041.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Julius Lange - breve fra hans ungdom

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Bianco Lunos Sidealle Nr. 3. 11. November 1870.

Kjæreste Ven! Jeg begynder ikke med at undskylde min lange Tavshed; vi herhjemme, som lever et kontemplativt Liv, har jo Intet at fortælle Jer lykkelige Rejsende. Jeg har havt og har meget travlt; jeg har maaske ikke mere at bestille end mange andre Mennesker; jeg har maaske — jeg haaber det i alt Fald — lige saa megen Arbejdskraft soin de Fleste; men naar jeg endnu ikke kan komme ud over, at en Forelæsning eller en Draabe Forfatterskab fødes med mange Veer og stort Besvær, saa er Tankerne og Sindet under mine nuværende Forhold saa stærkt optagne hele Ugen igjennem, at der formelig hører en Viljesakt til for at bryde Hegnet og gjøre en Afstikker pr. Post

Lad mig huske mig lidt om, hvad jeg har at tage Vare paa. 1) Jeg oversætter Lübke (det gaar just ikke for hurtigt med Udgivelsen). 2) Jeg skriver Konversationslexikon. 3) Jeg holder Forelæsninger to Gange om Ugen, for Øjeblikket over vor egen gamle Arkitektur, som jeg efterhaanden, efter meget s. 201kjedsommeligt Slid, har lært at skønne og forstaa mig paa. 4) Jeg holder Forelæsninger én Gang om Ugen over Antikerne paa Antiksalen — det er naturligvis mit Yndlingsarbejde. 5) Jeg arbejder paa Slutningen af Høyens Værk over Harsdorff — Tankegangen morer mig just ikke. 6) Jeg har givet Løfte paa to Steder (Studenter- og Industriforeningen) om at holde Foredrag over Thorvaldsen, men indfrier dem maaske ikke begge. I hele September Maaned gik jeg og bestilte ikke andet end at studere Thorvaldsen. Jeg tænkte mig nogenlunde hurtigt at kunne skrive en lille Piece Om Thorvaldsens Geni og Stil eller deslige, men da hele Sagen efterhaanden udfoldede sig for mig i al sin imponerende Bredde, saa blev jeg staaende, med en Mængde Forarbejder og med 3—4 noget udførte Partier, som alligevel trænger til en yderligere Gjennemarbejdelse. Intet er dog interessantere end at baxes med en saadan stor Individualitet, som man har set udfolde sig.

Jeg har set af dine Breve hvad Du glæder Dig over og hvad Du tænker paa. Du véd, at jeg deler din Beundring for Correggio — dog maaske med et Men ved. Men ham kan Du da ikke gjøre synderlig ved i Rom, hvor man kun har hans Danae (der dog er det ringeste af hans liderlige Billeder) og Aquarellen i Palazzo Doria (der rigtignok er vidunderlig fin og glimrende). Det er dog rædsomt ærgerligt for Dig og har kostet mig megen Ærgrelse, at Vatikanet er lukket — jeg haaber da, at det nu er lukket s. 202op igjen. Kan Du ikke gjøre en Afstikker til Neapel, indtil Paven er blevet fornuftigere igjen, det gamle Asen, eller til han er død. Det er dog skrækkeligt at tænke sig, at saadanne Ting som findes derinde skal være afhængige af et halvtosset Menneskes Luner. Men det er da saare Meget i Rom. Jeg beklager ogsaa, at Du ikke fik Rom at se som pavelig By; men jeg nægter for Resten ikke, at jeg selv grumme gjerne havde set den som Italiens Hovedstad. Jeg grubler somme Tider over, hvilke Forandringer der vil foregaa med den i Anledning af dens nye Værdighed. Rom med Præget af en Fremtids-By er vanskelig at tænke sig, saavel som Rom uden en rigtig Staffage af Munke og Præster. Den sidste Forandring maa vel allerede kunne mærkes dernede. Ellers er vel Snavset blevet nogenlunde liggende, hvor det laa, da jeg saa det sidst, og Campagnen er vel ikke endnu forvandlet til smilende Maismarker. Hils Torre de' Schiavi, hvor jeg haaber, at Du har været ude, og syng en jublende Hymne af fuldt Bryst — af mit med — til Campagnens ensomme og melankolske Majestæt og til de fjerne Bjerge. Jeg har en Slags lidenskabelig Kjærlighed til Rom; jeg bliver halv balstyrig af Længsel, naar jeg tænker paa Alting dernede. Hvad skal det betyde, at Victor Emanuel har taget den? Har han dermed smækket Døren i for Europas æstetiske Asyl i Aarhundreder; er der ikke længere noget æstetisk Asyl? Skal vor vanartede Tid straffes med at miste et Sted, hvor Uhret s. 203staar, hvor det har staaet i Aarhundreder? Ja, vi er jo rigtignok paa mange Maader blevne mindede om, at Tiden ikke staa stille. Det skulde være et overordenlig blaseret Menneske, som endnu vilde paastaa, at der ikke sker Noget her i Verden.

Jeg kommer tidt til at tænke paa Dig med Hensyn til Begivenhederne i Frankrig. Ligesom jeg vanskelig kan sætte mig ind i, hvorledes de virkelig udmærkede Franskmænd, som jeg kjender gjennem deres Værker (personlig kjender jeg jo ingen af dem), maa være tilmode i denne Tid — jeg kommer især til at tænke paa Meissonier, som jeg virkelig elsker igjennem hans Kunst — saa kan jeg heller ikke rigtig forstaa din Stilling. Du kjendte jo meget mere til Frankrig og hvad Fransk er end Nogen af os andre; Du havde meget mere gaaet i Skole der; Du havde meget mere Sympathi der. Det maa jo for Dig være som et andet Fædreland. Naar jeg nu mindes, hvilket forkrækkeligt Indtryk en Begivenhed som Metz gjorde paa mig, da jeg læste den, saa forstaa jeg ikke, hvordan Du har været tilmode. Jeg kalder denne Begivenhed Forræderi og vil have Beviser for, at den ikke var det, før jeg troer det. Pokker i Vold med kejserlige Marchaller, Kejserpoder og kejserlige Armeer; især de første; de er kun daarlige Bolværker til Beskyttelse af et ulykkeligt Folk. Jeg er fuldkomment paa Favres og Gambettas Side, og haaber endnu i Smug paa, at Tyskerne tilhobe kan finde deres Grav vest for Rhinen. Jeg glæder mig s. 204over, at der ingen Kommando er i Frankrig, og jeg frygter ethvert Symptom paa Centralisation mere end noget Andet. Tyskerne falder ikke for en Regjering; thi Bismarck tager Alverden ved Næsen. De falder ikke for en Hær; thi det maa indrømmes: Moltke har vist, at en gammel Fællid- og Revue-General i al Hemmelighed kan være en Kjæmpe af Jærn. Men de kan endnu falde for Elementernes Rasen, for Naturens Magter; jeg mener ikke just i Skikkelse af Vinterkulde eller Regn og Sne, men for et Folks Raseri. De kan dog til Slutningen ikke Punkt for Punkt holde Frankrig nede; dertil strækker deres Kræfter ikke til. Men der er vist sat et stort og uudsletteligt Punktum for mange Ting i Frankrig og i hele Verden.

A. C. Larsen og Vilh. Thomsen er «Pangermanister» (vel at mærke ogsaa for Danmarks Vedkommende); de

er det i fuldt Alvor; den første af Affektation — det er et stærkt Ord, som jeg maaske ikke skulde sige, men det er ikke usandt — og den Anden af megen Sprogvidenskab og Mangel paa Lidenskab. Jeg misunder dem, der naar Søen gaar saa højt, har stærke Maver nok til roligt at se ud i det Aandelige efter nye Tingenes Tilstande. Pas bare paa, at Skibet ikke synker! Men det gjør det ikke, thi A. C. Larsen véd — véd ganske bestemt fra den paalideligste Kilde, som han dog er saa diskret ikke at nævne — at Bismarck vil give os Slesvig tilbage og begunstige et Skandinavien. Ha! Ha! Ha! Herhjemme s. 205 regjeres vi af Firmaet Christian IX, Hall, J. A. Hansen, saa gaar det vel nok godt. — Bare Du nu maa faa nogen god Rejsetid og ikke altfor snart skal tilbage. Det er nu noget siden jeg har besøgt dine Forældre og den samme Tid siden jeg har hørt Noget om Udsigterne for din Rejses Længde. Vi trænger ellers til Dig for at sætte nogle Tanker i Bevægelse herhjemme. Her er meget søvnigt. Philip Weilbach har afstedkommet en stor Bog Kunst og Æsthetik. Kritiske og æsthetiske Bidrag. Hille mænd om den Titel stod paa en Sten, kunde man slaa en engelsk Tyr ihjel dermed. — Hvad der somme Tider harmer mig græsseligt er, hvorlidt vor Generation af Ungersvende i det Hele respekteres herhjemme. Jeg taler ikke om mig selv, da jeg er villig til at indrømme, at jeg i det Hele maaske respekteres mere end jeg til enhver Tid har fortjent, og heller ikke om Dig, som respekteres mest. Men ellers gjælder vi jo sit *venia verbo* for «Børn under 40 Aar», hvem man egentlig ikke kan betro Noget. Naar jeg tænker paa, at f. Ex. Galleriet blev givet til Bestyrelse til en landlig Baron, som kort efter af en Hændelse blev Udenrigsminister — til Sommeren 1870! — saa ærgrer jeg mig.